

Název : Využití hodnocení zdravotních rizik ve středně velkém krajském městě

Autoři : **RNDr. Karla Říhová, MUDr. Michael Vít, Pešáková, L.:**
Ministerstvo zdravotnictví ČR, Krajská hygienická stanice Olomouc

Cíle zdravotní politiky každého vyspělého státu je snaha o zlepšení zdraví lidí tj. cílem ochrany životního prostředí a zdraví je nalezení takového vyrovnaného systému životního prostředí a lidské činnosti, jehož výsledkem by byl akceptovatelný rozvoj antropogenních aktivit, kvality životního prostředí a kvality života a zdraví.

Jak tohoto cíle dosáhnout ? Do 80. let byla snaha o jednotlivé sektorové programy, které však nepřinesly očekávaný účinek, v 80. a 90. letech byla realizována řada pilotních programů, které byly zaměřeny na intersektoriální spolupráci - první úspěchy (projekt Slezsko, projekt Teplice apod.). Zlom nastává po konferencích ministrů zdravotnictví a ministrů životního prostředí v Řiu a v Londýně. Je stanoven směr a to vytvoření Národních akčních plánů zdraví a životního prostředí (NEHAP). Byl vytvořen „český“ NEHAP a vláda jej přijala svým usnesením č. 810 ze dne 9.12.1998.

Z pohledu managementu „public health“ je důležité nastartování a udržení životaschopnosti akčního plánu zdraví a životního prostředí právě na lokálních a regionálních úrovních. Každému nastartování by měly předcházet následné kroky :

- Analýza zdravotního stavu obyvatelstva včetně definice a prioritizace možných zdravotních rizik (analýza rutinních dat zdravotní statistiky, cílená šetření, dotazníková šetření apod.)
- Analýza životního prostředí a možných zdravotních rizik jeho jednotlivých složek, definice a prioritizace možných zdravotních rizik u vybraných škodlivin (odhad zdravotních rizik jednotlivých složek životního prostředí - chemické, fyzikální i biologické faktory)
- Stanovení priorit pro intervenční programy v oblasti zdraví i životního prostředí
- Konkrétní konstrukce intervenčních programů „šitých na míru“
- Stanovení cílových indikátorů efektivity intervence

Analýza zdravotních a environmentálních rizik jednotlivých složek životního prostředí ve středně velkém krajském městě doposud nebyla v ČR provedena. Tento proces v sobě zahrnoval následující části, z nichž první část je částečně dořešena, na druhé oblasti začaly intenzivní práce ve spolupráci s lokálními autoritami :

1. hodnocení zdravotních a environmentálních rizik
2. řízení zdravotních a environmentálních rizik.

Analýza a hodnocení zdravotních a environmentálních rizik byla provedena v následujících oblastech :

1. Analýza demografických a zdravotních dat o obyvatelstvu města
2. Analýza dat o incidenci infekčních nemocí
- 3. Analýza a následná prioritizace zdrojů krátkodobého, tzn. havarijního rizika**
4. Analýza hlukové zátěže ve městě (hluková mapa města)
5. Analýza kvality ovzduší
6. Analýza kvality pitných vod
7. Analýza kvality povrchových vod z hlediska rekreačního využití
8. Analýza kvality potravin
9. Analýza kvality půdy
10. Analýza vztahu zdraví a životního stylu
11. Analýza odpadového hospodářství ve městě a možná rizika

12. Analýza dopravní úrazovosti
13. Analýza úrazů dětí a mládeže
14. Analýza rizik pracovního prostředí
15. Analýza elektromagnetického záření ze základových stanic mobilních telefonů a jiných zdrojů elektromagnetického záření

Jednou z velmi důležitých analýz byla analýza „ krátkodobých rizik „ která v sobě zahrnovala screeningovou analýzu zdrojů rizika, následnou jejich prioritizaci. Výsledky studie slouží dnes jako základní materiál pro management krátkodobých rizik ve městě.